

۱۸ ماه کار بدون حقوق و بیمه

کارگرانی که بیش از یک سال مجانی کار کرده‌اند

۱۸ ماه است که نه حقوق گرفته‌اند و نه بیمه برایشان رد شده و مثل خیلی از دیگر کارگران، شکایتشان راه به جایی نبرده است. کارگران قطار شهری اهواز در این فاصله زمانی طولانی، بارها برای رسیدن به حقوق خود اعتراض کرده‌اند بی آنکه به نتیجه برسند. خودشان می‌گویند: «شرکت پیمانکار پولدار است اما چون از شهر داری طلب دار، حقوق ما را نمی‌دهد و با این کار می‌خواهد شهر داری را تحت فشار قرار دهد. ما چه کار کنیم که پیمانکار با شهر داری و استانداری مشکل دارد؟»

کارگران اهواز در اعتراض به عدم پرداخت حقوق و بیمه، تابلوی اعتراضی در میدان شهدا نصب کردند.

به گزارش ایلنا، ماجرا از این قرار است که شهرداری اهواز کار ساخت قطار شهری را به پیمانکار واگذار کرده اما ظاهراً شرکت پیمانکار بعد از گذشت ۱۵ سال، تنها ۳۰ درصد از کار را پیش برده است. به گفته مدیر عامل قطار شهری اهواز، از آنجا که این شرکت به تعهدات خود عمل نکرده، شهرداری قرارداد شرکت را در سال ۹۹ فسخ کرد اما این شرکت تاکنون به فسخ قرارداد تمکین نکرده و کارگاه را تحویل نداده است. حالا شهرداری از شرکت به دادگاه شکایت کرده و آنها منتظر رای دادگاه برای خلع ید این شرکت هستند.

دعوا ظاهراً بین شهرداری و پیمانکار است ولی این بار نیز مثل همیشه کارگران قربانیان اصلی این دعوا هستند. حدود ۱۱۳ کارگر در این اوضاع ناامان اقتصادی بیش از یک سال است که بدون حقوق کار می‌کنند و بدترین وضعیت ممکن به سر می‌برند. آنها برای رسیدن به حداقل حقوق ماهیانه خود هر کاری که می‌توانستند انجام داده‌اند. می‌گویند: «همه جارفتیم؛ استانداری، شهرداری، قطار شهری، شورای حل اختلاف و صداوسیما همه هیچ نتیجه‌ای نرسیدیم. اعتراض که می‌کنیم ۳-۲

هم از اداره کار و شکایت. کسی همکاری نمی‌کند.» اگر چه یک سال است حقوقی دریافت نکرده‌اند اما باز بیشتر نگران از دست دادن شغلشان هستند. شاید به همین دلیل است که خیلی پیگیر شکایت نیستند. هم می‌دانند فایده‌ای ندارد و هم نگرانند که از کار اخراج شوند: «ما از روال اداری سر در نمی‌آوریم. زیاد حرف بزنیم و اعتراض کنیم می‌گویند بروید خانه‌تان، آن وقت همین راهم از دست می‌دهیم.»

کار برای آنها نیست یا کم است و کارگران مجبورند بمانند و بدون حقوق و بیمه کار کنند. پیمانکار بدون قبول کوچکترین تعهدی کارگران را به حال خود رها کرده، شهرداری به وظایف خود عمل نمی‌کند و ثبت شکایت در اداره کار جواب نمی‌دهد. اوضاع را به واسطه کار کلان اینجانبه‌سامان است.

قانونی که ضمانتی برای اجرا ندارد

اگر قانون کار ضمانت اجرایی لازم را داشت، این کارگران نباید بی حقوقی را تجربه می‌کردند. ماده ۱۳ قانون کار، کارفرمای مادر را دارای مسئولیت تضامنی در قبال کارگران می‌داند. طبق تبصره یک این ماده «مطالبات کارگر جزو دیون ممتاز بوده و کارفرمایان موظف هستند بدهی پیمانکاران به کارگران را برابر رأی مراجع قانونی از محل مطالبات پیمانکار، از جمله ضمانت حسن انجام کار پرداخت کنند». همچنین تبصره دوم ماده ۱۳ قانون کار می‌گوید: «چنانچه مقاطعه‌دهنده بر خلاف ترتیب فوق به انعقاد قرارداد با مقاطعه‌کار بپردازد یا قبل از پایان ۴۵ روز از تحویل موقت، تسویه حساب کند، مکلف به پرداخت دیون مقاطعه‌کار در قبال کارگران

برگشت خانه و خودش را قرض نطینه کرد. یکی دیگر از همکاران، همسرش چند ماه دیگر فارغ می‌شود. به سختی چند جا کار می‌کند، خانه مردم را تمیز می‌کند تا هزینه زایمان همسرش را به دست بیاورد.»

می‌پرسم چرا سراغ کار دیگری نمی‌روید؟ یکی از آنها می‌گوید: «کجا برویم؟ بعد از ۱۰-۱۵ سال کار و هزار بیماری چه کسی ما را می‌خواهد؟ یکی از همکاران چشمش را در همین کار از دست داد و مدارکش هم موجود است. یکی دیگر کمزش مشکل پیدا کرد و چند وقتی است زمین گیر شده است. باین وضعیت کجا برویم؟»

می‌پرسم به اداره کار شکایت نکردید؟ می‌گویند: «لتن خوش است. به خدا یکی از همکاران پارسال از این کار درآمد و رفت سراغ کار تعمیرات. به اداره کار هم شکایت کرد اما هنوز نتوانسته پولش را بگیرد. این

طبق تبصره یک ماده ۱۳ قانون کار، مطالبات کارگر جزو دیون ممتاز بوده و کارفرمایان موظف هستند بدهی پیمانکاران به کارگران را برابر رأی مراجع قانونی از محل مطالبات پیمانکار، از جمله ضمانت حسن انجام کار پرداخت کنند

بغلش می‌کنم تا راه اذیتش نکند.» از وضعیت بد و نابه‌سامان همکارانشان می‌گویند؛ از اینکه بیمه ندارند و نگران هزینه درمان هستند: «یک سال آن هم در دوران کرونا بیمه نداشتیم. یکی از همکاران کرونا شدید گرفت، رفت بیمارستان اما یک شب بیشتر نماند؛ ترس پول بیمارستان

میلیون تومانی به عنوان علی‌الحساب می‌دهند که با آن فقط می‌توانیم بخشی از قرض‌هایمان را بدهیم.» یکی از این کارگران می‌گوید: «به همه بدهکارم. چند روزی است زن و بچه‌ام را فرستاده‌ام بروند شهرستان پیش خانواده همسر، سر سفره پدر و مادرش. به جایی رسیدم که دیگر حتی نمی‌توانم هزینه شام و ناهار خانواده‌ام را تأمین کنم. فرستادم بروند تا چند وقتی پول جمع کنم.»

وقتی کارگران با حداقل حقوق وزارت کار هم به سختی می‌توانند از پس مخارج زندگی بر بیایند، وضعیت آنها که به مدت طولانی حقوق نمی‌گیرند، کاملاً مشخص است. یکی از این کارگران می‌گوید: «همکاری داشتم که فرزندش را تادیر مدرسه بغل می‌کرد. یک بار از او پرسیدم چرا نمی‌گذاری خودش برود. گفت کفش هایش تنگ شده و پول ندارم برایش کفشی بخرم.

همکاری داشتیم که فرزندش را تادیر مدرسه بغل می‌کرد. یک بار از او پرسیدم چرا نمی‌گذاری خودش برود. گفت کفش هایش تنگ شده و پول ندارم برایش کفشی بخرم. بغلش می‌کنم تا راه اذیتش نکند

خواهد بود». بنابراین طبق قانون، شهرداری به عنوان کارفرمای اصلی نباید اجازه می‌داد کار به اینجا بکشد. اینکه کارگران یک مجموعه حاضر باشند بیش از یک سال بدون دریافت حقوق کار کنند، نشان از وجود مشکل بزرگ در روابط کار دارد. این مشکل زمانی بیشتر می‌شود که پای پیمانکاران به میان می‌آید. تجربه نشان داده کارگران پیمانکاری برای رسیدن به حداقلی‌ترین حقوق خود نیز باید کفش‌های آهنین به پا کنند. آنها در بسیاری از مواقع همین حقوق ناچیز خود را نیز از دست می‌دهند.

افزایش قراردادها موقت، رشد قاچ گونه شرکت‌های پیمانکاری، نبود تشکل‌های مستقل کارگری و همچنین وضعیت بازار کار و انبوه بیکاران سبب شده، امروز کارگران در موضع ضعف قرار بگیرند. وضعیت کارگران قطار شهری اهواز وضعیت درماندگی بسیاری از کارگران و مشتی نمونه خروار است. دعوا بر سر رسیدن به همان حداقل حقوقی است که شورای عالی کار تعیین کرده، حقوقی که اگر تمام و کمال به پرداخت شوند باز نمی‌تواند نیازهای اساسی یک خانواده را برآورده کند چه برسد به آنکه همان هم از کارگران دریغ شود.

ما احساس می‌کنیم به موضوع اهمیت می‌دهند و برای خروجی مثبت از این جلسات تمایل وجود داد. دایمی ادامه داد: در سال‌های گذشته وزیر صنعت، معدن و تجارت تا رئیس سازمان استاندارد که طبق قانون باید در جلسات شورای عالی کار باحتی در آخرین جلسه کمیته دستمزد هم شرکت می‌کردند حضور نمی‌یافتند که این یک ایراد بزرگ بود. این عضو جامعه کارگری در پایان تأکید کرد: با تلاش ما و مطالبه‌گری‌های انجام شده از شورای عالی کار و دولت اتفاق خوبی برای سال آینده رقم خواهد خورد و امیدواریم و پیش‌بینی می‌کنیم که در تعیین دستمزد کارگران برای سال ۱۴۰۱ اتفاقات بهتری رخ بدهد.

پژوهش تأمین اجتماعی نشان از وضعیت بد کارگران داشت

عدم تمایل کارگران به کار و کمبود کارگر به دلیل کافی نبودن دستمزد کارگران برای تأمین هزینه‌های زندگی آنان است. این فعال حوزه کار با بیان اینکه که هیچ عقل سلیمی حاضر نیست با در یافت به عنوان مثال مبلغ ۳ میلیون تومان در ماه کار کند در حالی که هزینه زندگی برای یک ماه چند برابر این مبلغ است، افزود: متأسفانه دیگر ایستادگی و پایداری در کار بین کارگران وجود ندارد و اکثر آنان به مشاغل کاذب روی آورده‌اند. دبیر کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران کشور با اشاره به اینکه ماه‌های شش‌ماهه پیشین و این دولت در خصوص نحوه تشکیل جلسات شورای عالی کار انتقاد کرد. دایمی اما یادآور شد که در تشکیل جلسات این جلسات در سومین شنبه هر ماه، نظم خوبی به تشکیل این جلسات داد، افزود: این اهمیت به موضوع را نشان می‌دهد و بیایان اینکه این موضوع بحث تبلیغاتی نیست، گفت: با تداوم برگزاری این جلسات با حضور وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان استاندارد در جلسه شورای عالی کار،

سال‌هاست کار می‌کنند باید از نظر وضعیت معیشتی ارتقا یافته باشد اما متأسفانه نه تنها این اتفاق نیفتاده است بلکه کارگران از نظر تأمین معیشت زندگی ضعیف‌تر هم شده‌اند. دبیر کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران کشور نتیجه مذاکرات و تشکیل جلسات شورای عالی کار و کمیته دستمزد را موجب تصمیم‌گیری بهتر در تعیین دستمزد کارگران برای سال آینده دانست و افزود: مشخص شد باید مانند سال‌های گذشته در تعیین دستمزد به نرخ تورم سال قبل اکتفا نکنیم و آینده‌نگری داشته باشیم. به گفته این نماینده جامعه کارگری، شکافی که بین دستمزد و میزان درآمد کارگران با هزینه‌های زندگی آنان وجود دارد عوامل مختلفی دارد اما مهم‌ترین آن همین بی‌توجهی به افزایش تورم در سال آینده است.

دبیر کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران کشور گفت: تلاش ما و مطالبه‌گری‌های انجام شده از شورای عالی کار و دولت، امیدواریم اتفاقات خوبی در زمینه دستمزد کارگران برای سال آینده رقم بخورد. هادی ابوی در گفت‌وگو با خبرگزاری میزان گفت: تشکیل جلسات شورای عالی کار و کمیته دستمزد و مطالبه‌گری مجموع نمایندگان و تشکلات کارگری منجر به این بحث مهم شد که در رابطه با میزان دستمزد کارگران و اثرات آن پژوهش انجام شود و مرکز پژوهش‌های سازمان تأمین اجتماعی با انجام این پژوهش، آمار خوبی را اعلام کرد که در اختیار نمایندگان کارگری و کارفرمایی قرار گرفته و منتشر نیز خواهد شد.

وی با بیان اینکه با توجه به خلاصه و چکیده این پژوهش‌ها دیگر کسی نمی‌تواند نسبت به بحث تعیین دستمزد کارگران ادعایی داشته باشد، افزود: بر اساس این پژوهش‌ها کارگران شاغل از نظر معیشتی ضعیف شده‌اند و در نتیجه کارگری که

تعیین می‌شود اما قیمت‌ها ساقف ندارند. قیمت‌ها می‌تواند تا بی‌نیاهت بالا برود و قیمت خودرو و اجاره خانه دائم افزایش پیدا می‌کند. بنابراین شرایط ناعادلانه است. عدالت این است که دولت بر قیمت‌ها نظارت کند تا قیمت‌ها دائم بالا نرود. بغزبان با بیان اینکه ممکن است با افزایش دستمزد، قیمت‌ها افزایش پیدا کند، گفت: سهم دستمزد در تولید زیاد نیست اما ممکن است با افزایش دستمزد، قیمت‌ها بسیار بیشتر از این سهم افزایش پیدا کند که در این صورت دولت باید نظارت کافی بر قیمت‌ها داشته باشد. بغزبان تأکید کرد: کاهش نرخ تورم یکی از موضوعات مهمی است که باید به آن توجه شود. برای کاهش نرخ تورم و خسرو کارگران از این وضعیت بحران باید تولید افزایش پیدا کند. تولید باید به نحوی بالا برود که هزینه تمام‌شده آن محصول به‌طور متوسط کاهش پیدا کند در این صورت فرد می‌تواند ارزان تر کالا و خدمات مورد نیاز خود را دریافت کند.

نکرده و عده‌ای دیگر نیز با مبنای قراردادن تورم نقطه به نقطه بگویند نرخ تورم چند درصد کاهش پیدا کرده، چیزی را تغییر نمی‌دهد. واقعیت این است که قیمت‌ها بالاست و مردم قدرت خرید خود را از دست داده‌اند. بغزبان با اشاره به صدماتی که در شرایط تورمی بر معیشت حقوق‌بگیران وارد می‌شود، گفت: تورم ظلم به کارگران و حقوق‌بگیران است. آنها باید صبر کنند تا سال دستمزدشان بر اساس تورم سال جاری افزایش پیدا کند و در سال بعد هم با همان دستمزد دسر کنند اما آن کس که شغل آزاد دارد، هر اندازه نرخ تورم افزایش پیدا کند، قیمت کالا و خدمات خود را افزایش می‌دهد. استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی با بیان اینکه در این وضعیت حتی افزایش حقوق‌ها هم

استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی: برای دستمزد سقف تعیین می‌شود، اما برای قیمت‌ها نه

مرکز آمار ایران از کاهش نرخ تورم طی ماه‌های اخیر خبر داده است. بر این اساس نرخ تورم نقطه‌ای آبان ماه ۲۵.۷ درصد و نرخ تورم سالانه ۴۴.۴ درصد بوده است. نرخ تورم نقطه‌ای آذر ماه هم به ۳۵.۲ درصد و نرخ تورم سالانه به ۴۳.۴ درصد رسیده است. دولت معتقد است با اصلاح سیاست‌های غلط، نرخ تورم در ماه‌های آینده به همین شکل روند نزولی خواهد داشت اما آبی می‌توان با استناد به این آمار، کاهش نرخ تورم را دلیلی بر بهبود وضعیت معیشت مردم ملی این ماه‌ها و ماه‌های آتی دانست؟ «البرت بغزبان» استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی در پاسخ به این سوال می‌گوید: در باره صحت این آمار‌ها نمی‌توانیم صحبت کنیم اما آنچه مردم در زندگی روزمره حس می‌کنند، مهم است. اینکه عده‌ای بگویند قیمت فلان کالای اساسی کاهش پیدا کرده اما مردم چیز دیگری ببینند، موضوعی است که نمی‌توان از آن گذشت. بغزبان بیان کرد: اینکه می‌گویند

نرخ تورم کاهش پیدا کرده، نشان‌دهنده ارزان شدن قیمت‌ها نیست. فرض کنید تورم پارسال ۲۰ درصد بوده و امسال ۲۰ درصد شده، نکته اینجاست که باز هم ۲۰ درصد قیمت‌ها بالا رفته است. کاهش نرخ تورم به منزله ارزان شدن نیست و به منزله کاهش رشد قیمت است و ممکن است مجدد قیمت‌ها افزایش پیدا کند.

نرخ تورم کاهش پیدا کرده، نشان‌دهنده ارزان شدن قیمت‌ها نیست. فرض کنید تورم پارسال ۲۰ درصد بوده و امسال ۲۰ درصد شده، نکته اینجاست که باز هم ۲۰ درصد قیمت‌ها بالا رفته است. کاهش نرخ تورم به منزله ارزان شدن نیست و به منزله کاهش رشد قیمت است و ممکن است مجدد قیمت‌ها افزایش پیدا کند. این استاد دانشگاه بیان کرد: اینکه با مبنای قراردادن تورم سالانه بگویند تورم تغییر چندانی